

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags, s' donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 29 MEI.

Het Davidsfonds.

Leuven, 25 mei 1875.

Vandaag heeft de eerste algemeene vergadering van het Davidsfonds plaats gehad, en wij mogen het zeggen, zij heeft aller verwachting overtroffen. Een aantal bestuurleden waren van wijd en zij opgekomen: burgerij, geestelijkheid en adel waren op die vergadering in ruime mate vertegenwoordigd. Waar deze drie elementen elkander de hand reiken, is men zeker van te gelukken. Immers, die drie elementen maakten altijd, in hunne samenwerking, de grootheid van België uit.

Ongeveer twee honderd bestuurleden waren de eerste algemeene vergadering komen bijwonen. De zitting werd voorgezeten door professor Alberdineck-Thym; aan zijne zijden bevonden zich de hoogleraren J. Van den Steen, Van Biervliet, Ed. Poulet, advocaat Jacobs, de letterkundigen Brouwers, Schuurmans, de Prins, Hendrickx, MM. Roberti, Hemeryck, Cappellen-Verzijl, Van Lint-hout, Maes, Planquaert, beide laatste sekretarissen.

In de zaal bevonden zich vele letterkundigen, leeraars, advocaten, kunstenaars, leden der Kamer en van Provinciale Raden, burgemeesters en leden van gemeenteraden — kortom, eene vergadering zooals wij er nog zelden eene hebben bijgewoond. Allen hoorden toe tot dezelfde denkwijze, en wij mogen het zeggen, ons leger is machtig. Allen denken over het vlaamsch, zooals Willems, Ledeganck, David en andere, zelfs Van Kerckhoven (in de Noordstar,) over het vlaamsch dachten, dat onze aloude zeden daaraan innig verbonden zijn, en die beweging haar zedelijk karakter moet behouden.

De voorzitter opende met een hartelijk « welkom » de vergadering, waarna het woord gegeven werd aan den sekretaris, M. Brouwers, Z., die verslag gaf over de werkzaamheden. Wij maken den sekretaris ons welgemeend compliment over dat verslag: hij heeft het recht aantrekkelijk weten te maken.

Op dit oogenblik, of ten minste van voor eenige weken 27 afdelingen, waarvan 6 vertegenwoordigers, opgericht, namelijk te: Aalst, Aarschot, Antwerpen, Audenaarde, Brugge, Diest, Eecloo, Gent, Halle, Hasselt, Kortrijk, Landen, Leuven, Lier, Luik, Mechelen, Roesselaer, St-Nikolaas, Thienen, Thiel, Tongeren en vertegenwoordigers te Namen, Baarle-herthog, Parijs, Werchter, terwijl nog een aantal afdelingen in vorming zijn, wier werking niet voor de algemeene vergadering voltooid was.

Volgens opgaven, eenige weken geleden gedaan, telden wij 2500 leden, zoodat wij reeds een schoon fonds aan jaarlijkschen inwinst hebben. De grootste verwachting wordt gekoesterd, en de werking zal nu eerst voor goed beginnen.

Het eerste boek ter perse gelegd, zoo leerde ons het verslag, zal zijn de *Geuzen in de Kempen*, door Dr. J. Renier Snieders (Turnhout), en dit mogen wij inderdaad een gelukkige vond rekenen. De eerste hoofdbestuur-zitting zal dezer dagen plaats hebben, en de laatste maatregelen omtrent de uitgaaf, zullen alsdan worden genomen.

DE TERUGKOMST

van den Ambachtsgezel.

EENE VERTELLING UIT ZWITSERLAND.

(Vervolg en einde.)

Onder den invloed dezer gewaarwordingen naderde de jongeling zijne geboorteplaats, en terwijl hij aldus zijn weg vervolgde, lette hij nauwkeurig op de gelaatstrekken der voorbijgangers, in de hoop van enkele vriendelijke gezichten te ontmoeten, of eenige woorden van verwelkoming en herinnering aan het verleden te hooren; maar tevergeefs. Toen hij ten laatste 't toluiss voorbijkwam, zag hij een man, die, onder het rooken eener pijp, rustig op en neder liep; het was de tolgaarder.

Herman zag hem strak aan en herkende hem onmiddellijk als zijn ouden speelmakker Rudolf, den eersten vriend zijner kinderjaren. Hij was op het punt zich in zijne armen te werpen en uit te roepen: — « Hier ben ik! » doch de tolgaarder zag hem in het voorbijgaan onverschillig aan, en liet niets achter dan een wolk van tabaksrook.

Arme ambachtsgezel! de zuidelijke zonnestralen hebben al te lang op uw aangezicht geschienen; zij hebben, zelfs voor degenen die u liefhadden, een vreemdheid van u gemaakt; uw beste vriend kent u niet meer! Hij was tot in het diepste zijner ziel gegriefd en met een zucht vervolgde hij zijne reis.

Een weinig verder was men bezig een nieuw huis te bouwen. Een bejaard man voerde het opzicht over het werk der timmerlieden, en Herman's hart verheugde zich weer, toen hij zag, dat dit zijn oude baas was, door wiens goedheid en raadgevingen hij een eerlijk en bekwaam handwerksman geworden was. Aan hem had hij hoofdzakelijk zijne welvaart te danken, en bovendien was hij de vader van Truitje.

— « Ha, » zeide hij bij zich zelve, » al vergeet

De verschillende wijzigingen aan het reglement toegebracht, op voorstel, onder ander, der Antwerpse afdeling, werden aangenomen en de zitting gesloten, om dien dag aan de onderlinge kennismaking toe te wijden. Dit gebeurde dan ook in den *Katholieken Kring* van Leuven, en later in de Halle, waar het banket werd aangericht.

Het liberalisme is tegen de bedevaarten, maar het zou de gewone processies willen geëerbiedigd zien.

Hoe komt het, dat die bedevaarten in eens ongodsdienstig (?), anti-nationaal, in één woord: slecht geworden zijn?

Welke redenen zouden kunnen ingeroepen worden om de bedevaarten met geweld of wettelijk te belotten?

Men geeft er geene op, tenzij de omstandigheid, dat de katholieken tijdens de godsdienstige betooging bidden voor Z. H. den Paas.

Zou dit verboden zijn? De liberalen schrijven dag aan dag ter eere en tot lof van Garibaldi en Bismarck; waarom zouden de katholieken hunne sympathie niet mogen uitdrukken voor het Opperhoofd hunner Kerk? Hebben de eersten meer recht op vrijheid, dan hij?

Van den anderen kant: zijn de groote bedevaarten eene nieuwigheid?

Geenzins. Het is het vierde of vijfde jaar, dat in België deze vreedzame betoogingen ingericht zijn; voor eenige weken kwam het geenen enkelen onzer tegenstrevers in het gedacht, de bedevaarten te beschouwen als eene uitdaging, als eene politieke manifestatie.

Met welk recht zou men dit verbinderen? Hebben de Belgen, volgens de Grondwet, het recht niet, in het openbaar hunnen godsdienst te oefenen? Zijn zij ook niet vrij, hunne staatkundige denkwijze uit te drukken?

Voorzeker, en onze vijanden weten dit even goed als wij. Maar sedert de Pruisische notas aan ons gouvernement, hebben zij hoop en moed gevat; zij weten, dat zij het land in rep en roer zetten mogen, omdat zij de kaart van Bismarck spelen, net als de straatkapoenen, die soms met benden tegen elkaar een gevecht wagen, en te stouter zijn en te harder schreeuwen, naarmate hun troepje door eenen of meer grootere lummels gedeeld of beschermd is.

Zonder de notas van Pruisen, zonder de bescherming, welke onze logemannen weten, dat zij uit Berlijn bekomen, zouden de bedevaarten in 1875 zoo rustig gelaten worden als zij waren in 1874 en vroeger.

Het liberalisme van België meent, dat de troebelen, welke het op alle punten des lands verwekt, hun gunstig zullen zijn, het katholiek ministerie verzwakken en doen vallen zal. Reeds heeft de *Flandre liberale* gedroomd, dat er eene ministerieele crisis was.

Kasteelen in Spanje! Het liberalisme was reeds verafschuwwd om zijne beginselen; thans is en blijft het veracht en vermaledijd om zijn crapuleus werk!

Het katholiek bewind in België staat vaster dan ooit.

Rudolf het gelaat zijner vrienden zoo spoedig mijn oude baas zal mij nog wel kennen. — En hij naderde hem eerbiedig, met den hoed in de hand, en vroeg hem, of hij geen werk voor hem had. Alvorens te antwoorden, zag de oude man hem eenige oogenblikken aan, en het hart van Herman klopte zoo hevig, dat hij zijne aandoening nauwelijks kon verbergen.

— « Kom morgen eens bij mij, » zeide de oude man eindelijk, » dan zal ik uwe getuigschriften eens nazien; voor flinke handen is hier altijd werk. » En zich weder tot zijne werklieden wendende, hervatte hij zijne bezigheden.

— « Goede Hemel, » zeide de ambachtsgezel tot zich zelve, terwijl hij zijn weg vervolgde, » ben ik dan zoo veranderd, dat mijne gelaatstrekken zelfs door mijn ouden meester niet meer te herkennen zijn? Wat vang ik aan als Truitje ook... Doch neen, dat is onmogelijk. Zij, die mij op honderd schreden afstands nog wel onder de menigte wist te onderscheiden, zal nu zeker haar Herman, ondanks zijn door de zon verschoerd gelaat, nog wel herkennen; bovendien, al mochten ook hare oogen bedriegen, dan zou haar hart haar gewis nog zeggen, wie ik ben. »

In deze gedachten verzonken, zag hij den ouden lindeboom met de groene bank onder zijne schaduw; hier stond de fontein, waar verscheidene vrouwen met de wasch bezig waren; daar bevond zich de kleine, nette hut, waar de jongeling zijne blikken strak op begon te vestigen. De blauwe gordijntjes en de potten met anjelieren hingen en stonden er nog als vroeger, en, tot zijne groote blijdschap, zag hij er ook een meisje zitten, dat bezig was met spinnen. Herman's hart bonste van vreugde; hij snelde voorwaarts en bleef toen tegenover het venster, dat hem slechts eenige schreden van Truitje meer scheedde, staan.

Onbeweeglijk stond hij daar, zoodaer werd hij door zijne gemoedsaandoeningen overmeesterd; zij was nu niet meer het tengere meisje van vijftien jaar, maar eene jonge vrouw in al de volheid harer maagdelijke schoonheid, terwijl haar geheele voorkomen van kracht, gezondheid en jeugdige frisheid getuigde.

Wanneer de liberalen eenen hoop beestigheden uitgezet hebben waarover zij beschaamd zijn als het te laat is, dan zeggen zij dat de katholieken alleen er verantwoordelijk voor zijn.

Niets is gemakkelijker als dat stelsel.

De liberale *Chronique* van Brussel komt nu verzekeren dat het de Jezuïeten zijn die verleden zondag te Brussel de baldadigheden bedreven die wij in ons nummer van verleden dinsdag verhaald hebben. Die Jezuïeten hadden zich zeker in studenten verkleed of wel zij hadden de studenten omgekocht om kapellen open te breken, Lieve-Vrouwe beelden te stelen en de processie te overrompelen. Men moet liberaal zijn om zulken prul te komen vertellen.

Ziehier hoe de liberale *Chronique* de zaak vertelt:

« Op het laatste oogenblik komen ons zonderlinge inlichtingen toe... »

« Geheel de « manifestatie » van gisteren was, zoo het schijnt, ingericht door de Jezuïeten. »

« Men heeft de Sint-Jansplaats gekozen, om dat twee stappen van daar zich het lokaal der studenten bevindt, op wien men al de verantwoordelijkheid der wanorders wilde leggen. »

« Men heeft de processie overrompeld op het oogenblik dat de kleine meisjes voorbijgingen, ten einde de geheele bevolking tegen de manifestatie op te bitsen! »

« De Jezuïeten hebben tot elkander gezegd: Laat ons de wanorders tegen eene processie inrichten; heel het volk zal voor ons zijn, vooral indien wij de zaak op den rug der studenten leggen. »

« En de Jezuïeten hebben gedaan zooals zij gezegd hadden. »

« Het was een voorbereid spel. »

Arme onschuldige studenten! Ook hebben zij geen oogenblik gewacht een brief aan de *Indépendance* te schrijven, waarin zij alle medeplichtigheid aan de onlusten van zondag loochenen.

Zij hebben echter de schuld op de gymnasten geworpen en gezegd dat vergissing ontstaan was, uit hoofde der gelijkenis hunner klakken met die van gemelde heeren.

Aan de Jezuïeten dachten die onnoozele studenten nog niet.

Doch de gymnasten van Brussel, en na hen die van Gent, hebben, op hunne beurt, aan de *Indépendance* geschreven, en loochenen alle medeplichtigheid, niet alleen aan de feiten van Brussel, maar ook aan die van Sint-Lambrechts-Woluwe.

Maar de klakken, vraagt ge, lezer, die waren er toch? Ja, zeker, want de eerste verslagen der liberale dagbladen zelf, bevestigen allen dat ze gezien zijn, op het hoofd der roovers van het O.-L. Vrouwenbeeld te Woluwe.

Maar misschien hebben die duivelsche Jezuïeten de studenten of gymnasten omgekocht? Die laatste zullen hunne klakken hebben geleend, waaronder de Jezuïeten zich zullen verborgen hebben, om de gekude gruwelen te plegen.

Ja, ja, dat zal zoo wel zijn!

Waar toe die Jezuïeten toch al in staat zijn, hé! O gezond verstand, wat wordt ge door het verlichtend liberalisme toch gemarteld!

— « Wat is zij heerlijk schoon! » zeide Herman fluisterend tot zich zelve.

Truitje had de woorden niet verstaan; maar het geluid dier stem trof toch haar oor, en ziende dat een slecht gekleed reiziger zijne oogen op haar gevestigd hield, zeide zij met een zucht:

— « Arme jongen, wat ziet hij er armoedig uit! » Zij wierp een geldstukje uit het raam en wenschte hem 's Hemels zegen toe, waarop zij het venster sloot en verdween.

Helaas! de zon van het Zuiden had al te lang het gelaat van den ambachtsgezel beschenen; zijne beste vrienden kennen hem niet meer en zijne beminde beschouwt hem als een vreemdeling! Indien Truitje voor het venster was blijven zitten, had zij de hevige droefheid van Herman moeten opmerken, en haar hart zou haar gezegd hebben, dat onder deze versleten kleeren en verschoerde gelaatstrekken diegene verborgen was, wiens terugkomst zij zoo menigmaal van den Hemel had afgesmeekt. Na nog lang op dezelfde plaats gestaan te hebben, alsof hij aan den grond was vastgenageld, scheurde hij zich eindelijk van die dierkare plek los en begaf hij zich naar de ouderlijke woning.

Maar wat was zijn geheele uiterlijk veranderd! Die vlugge stap, waarmede hij eenige oogenblikken te voren zoo lustig den grond betreden had, was nu loom en zwaar geworden, en hij werd door een onbeschrijflijke afmatting overvallen. Het gewicht van den zak, dien hij droeg, had hij te voren niet eens gevoeld; nu kwam het hem ondraaglijk voor. Zijn hoofd hing op zijne borst; zijne laatste verwachtingen schenen verijeld; en het geboorteland, dat hij eenige uren geleden nog zoo vreugdevol begroot had, zag hij nu met onverschilligheid aan. Hij vervolgde evenwel zijn weg naar de ouderlijke woning, en slechts eenige schreden scheidden hem nu nog van den ouden muur van het kerkhof, waarbij hij als kind zoo menig vroolijk uurte gesleten had. Eensklaps viel zijn blik op eene oude vrouw, die met wankelende schreden de trappen van de galerij der kerk afsteeg en op een stokje leunde. Het was zijne moeder, die volgens haar dagelijksche gewoonte

Wij zijn gelukkig, zegt de *Etoile belge*, te kunnen bevestigen, dat er blijkt, uit een onderzoek gedaan door de geestelijkheid en de politie, zoodat bij de ouders als in de huizen, waar de kinderen der processie opgenomen werden, dat niet een der meisjes welke deel maakten van de processie, gekwetst nog mishandeld geweest is (!!!)

Daarentegen treffen wij in den *Courrier de Bruxelles* het volgende aan:

Onder de laakbare feiten op de kleine kinderen gepleegd door de jonge liberalen, meldt men ons de volgende:

Een klein meisje, wonende in de Kapucienestraat, werd tegen den boord van een gaand geplegd door de jonge liberalen, meldt men ons de volgende:

Een meisje dat eene banier niet wilde loslaten werd met een ongehoorde brutaliteit in het aangezicht geslagen. De vader van het kind wierp zich op den aanvaller en diende hem eene duchtige bestraffing toe.

Zekere kerels hebben gepoogd aan een meisje dat in bezwijming lag, hare oorslingers te ontrukken. De politie kwam te laat om de dieven aan te houden, welke door het volk afgerost werden.

Talrijke kinderen zijn in onmacht gevallen. Anderen zag men bleek en bevend, bitter staan te weenen, terwijl de schoelies der vrijdenkerij spotlichten en elkander de trofeën van hunnen zegepraal betwisten. Vele dier kinderen zijn den ganschen dag ziek geweest van den doorgestanen schrik.

Een kloosterzuster, die de meisjes wilde beschermen tegen de stokslogers, is mishandeld geworden. Gelukkig werd zij uit de handen harer aanvallers verlost, en in een naburig huis opgenomen.

De slachtoffers van den liberalen-oproer zijn eenparig, om de bewoners der Sint-Jansplaats en der omliggende straten, den grootsten lof toe te zwaaien, voor de treffende toegesagenheid, waarmede zij de kinderen en andere personen, welke aan de processie deel namen, in hunne huizen hebben ontvangen en hulp geboden.

De studenten van Brussel zijn waardig van die te Gent en te Luik. Er zijn er, onder hen, rijp voor de commune.

De *Journal des Etudiants*, van 20 mei, drukte de volgende regelen, waartegen tot heden door de rechterlijke overheid nog geen vervolg is ingespannen.

Gent, 18 mei 1875.

... « Er zijn doden, er zijn gekwetsten.

« Loyola, gij hebt het geweld, ziedaar uw werk!

« Nu, dat de gemoederen betrekkelijk kalmer zijn, dat zij de feiten koud beoordeelen, drukt het openbaar gevoelen zijne verontwaardiging, grammach, razernij uit.

« Al de monden spreken een woord uit, verschrikkelijk onderwerp tot overwegingen: de burgeroorlog. Ja, de burgeroorlog, liberale studenten, denkt er goed aan, nadert. Luik, Gent, zooveel schermutselingen voor de algemeene actie.

« De burgeroorlog — Loyola wil dien, verlangt dien, roept hem. Hij klamt er zich aan vast om eenen grooten slag te wagen, ons, liberalen, te

God om zijn terugkomst gebeden had.

— « O, wat is zij veranderd! » riep hij droevig uit; » hoe kan ik hopen, dat hare zwakke oogen haar kind nog zouden kennen, terwijl ik die afgeleefde gedaante bijna niet meer herken? »

Maar nauwelijks was zij hem genaderd en had zij het hoofd opgeheven, of zij wierp zich snikkend en onder een stroom van tranen in zijne armen.

— « Mijn zoon, mijn dierbare zoon! »

Herman drukte haar vol liefde aan zijn hart.

— « Lieve moeder, gij hebt mij ten minste niet vergeten. Noch mijn langdurige afwezigheid, noch mijn verschoerd gelaat hebben mij voor u onkenbaar gemaakt! »

Ja, had de zon van 't Zuiden den ambachtsgezel voor zijne vrienden en voor de uitverkorene van zijn hart zoozeer veranderd, dat zij hem niet meer herkennen, dan was toch een enkele blik voldoende om zijne moeder te doen uitroepen:

— « Men zoon, mijn dierbare zoon! »

Hier zweeg de verteller en scheen in gedachten verzonken. Zulk een slot kon zijne nieuwsgierige hoorders echter niet bevredigen.

— « Maar wat gebeurde er toen met den ambachtsgezel? » riepen allen.

— « O, » zeide de vader, die zich weder eenigszins hersteld had, » hij ging met zijne moeder naar hare hut, terwijl hij zeide: — Daar hebt gij alles wat ik bezit, moeder; leef nu voortaan gelukkig en bezorgd met uw kind. »

— « Wel, wel! » riep Frans uit, » Truitje hield dus niet veel van al die mooie dingen, die hij voor haar had meegebracht! »

— « Waarom sloot zij het venster? » vroeg een jonger kind.

— « Misschien opende zij het naderhand weer, » fluisterde de kleine Kaatje.

— « Ja, Kaatje-lief, » zeide de timmerman glimlachend, » later opende zij het weer; en het was met den ambachtsgezel en zijn Truitje, dat de oude moeder hare laatste levensdagen sleet, en tot aan haar dood heeft zij beiden dagelijks gezogend. »

Op dit oogenblik trad Truitje, zijne vrouw, die nog in den bloe van haar leven was, met het eenvoudige avondmaal het vertrek binnen.